

STUDENTEN WEEKBLAD

REDACTEUREN:

C. G. J. VREEDENBURGH, W. L. Z. VAN DER VEGTE,
B. R. VAN LIDTH DE JEUDE, M. ELION, C. J. BOUTEN,
W. BADON GHYBEN, MEI. G. F. M. J. VAN GELDER.

ORGAAN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR STUDIEBELANGEN.

18e JAARGANG.

No. 12.

DONDERDAG

16 DEC. 1915

DIT BLAD VERSCHIJNT DONDERDAGS, BEHALVE IN DE VACANTIËN. DE ABONNEMENTSPRIJS IS / 3,50, BIJ VOORUITBETALING / 3,— PER JAAR. DE JAARGANG LOOPT VAN 1 OCTOBER TOT 30 SEPTEMBER. DE PRIJS DER ADVERTENTIËN IS 10 CTS. PER REGEL.

TECHNISCHE BOEK-
HANDEL EN DRUKKERIJ
J. WALTMAN JR., DELFT

INZENDINGEN TE BEZORGEN VOOR
MAANDAGMIDDAG 4 UUR AAN HET
REDACTIE-ADRES: KOORNMARKT 62

Inhoud.

Delftsch Studenten-Corps.

Debating-Club. 2e Vergadering op Woensdag 8 December.
Buitengewone Vergadering op 14 December.

Delftsche Studenten-Bond.

Bondsvergadering 10 December 1915.
Contributie 1915-1916. 2e termijn.

Vereenigingsleven.

D. S. E. V. — Dirk Coster.

Gedachten en Gedichten.

Van Uitgaan, door Cheba.
Nocturne, door Wiswamitra.

Technische Hoogeschool.

Mededeelingen.

Agenda.

DELFTSCH STUDENTENCORPS.

Debating-Club.

2e Vergadering op Woensdag 8 December.

De tweede huishoudelijke vergadering had plaats op Woensdag 8 December l.l. Dr. W. W. van der Meulen verdedigde stellingen, waarin hij vastgelegd had, dat de invloed der Fransche Revolutie gewoonlijk overschat wordt.

Na een inleiding over de betrekkelijkheid der geschiedkundige feiten en de groote invloed der foutieve denkbeelden daaromtrent, gaf Spr. een kort overzicht van de Revolutie en stipte hij eenige gebeurtenissen daaropvolgende aan. Hij toonde aan, dat er in wezen weinig verandering gekomen was. Spr. liet daarna zien dat het nationalisme zich continu ontwikkeld had van af de 18e eeuw, dat het hoogstens alleen geprikkeld was door de veroveringen van Napoleon, maar ook van de revolutie zelf geen invloed ondervonden had. Ook het intellectueel materialisme, met het nationalisme twee belangrijke kenmerken den 19en eeuw, is ouder dan de Fransche Revolutie en stond er meer tegenover dan dat het er door beïnvloed werd.

De stellingen waren weinig aanvechtbaar geformuleerd en lokten dan ook weinig debat uit. Niettemin was de behandeling van een dergelijk onderwerp voor velen zeer interessant, te meer daar in Delft voor geschiedkundige studie zoo weinig gelegenheid bestaat.

Buitengewone Vergadering op 14 December.

Deze vergadering, in der haast bijeengeroepen, om nog voor de vacantie de opzienbarende kwestie Schröder te bespreken, was zeer druk bezocht. Het verheugde ons, ditmaal één uit ons midden, de heer P. J. Willekes Macdonald, zijn meening te hooren verdedigen. Spr. begint met een overzicht over de voorgeschiedenis: de polemiek tusschen Nieuwe Courant en Telegraaf, de gronden van arrestatie en de storm van verontwaardiging, die aantoonde hoezeer het Nederlandsche Volk aan de persvrijheid bleek te hechten. Daarna laat hij zien, dat ook uit juridisch oogpunt de arrestatie op zeer losse schroeven staat; een groot deel der juristen zijn toch van meening, dat art. 100 slechts een doode letter is of die alleen van toepassing is op ambtenaren en niet op particulieren. Verder bespreekt de heer Macdonald de indruk, gewekt door de arrestatie.

In 't binnenland moet het wel een eigenaardig effect maken, dat smokkelaars slechts boete krijgen en personen, die de regeering over die smokkelarij aanvallen, gevangen worden genomen; ook, dat, zooals Prof. Van Hamel het in de „Amsterdammer” uitdrukte, de „stoom” der verontwaardiging elke uitweg wordt afgesloten. In 't buitenland moet deze handeling onze neutraliteit zeer in discredit gebracht hebben, buitenlandsche bladen spraken zelfs van „handlangers der Keizerlijke regeering.”

De Telegraaf had slechts critiek uitgeoefend op de regeering, hetgeen ook in oorlogstijd volgens spr. niet te laken is.

Spr. stelt nu de vraag: waarom is Mr. Schröder in preventief genomen? De vrees van ontvluchting is vrijwel uitgesloten, dus blijft slechts: het voorkomen van herhaling, m.a.w. de preventieve censuur!

In tegenstelling tot andere debating-avonden wierpen van de vele bezoekers zeer weinigen zich als debaters op. Eenigen meenden dat de regeering het volk beschermen moest voor verkeerde denkbeelden, door de pers het volk opgedrongen. Ook tegen sprekers uitlegging van art. 100 werd gesproken.

De heer Macdonald beweert in zijn repliek, dat juist als er verkeerde denkbeelden ontstaan, die door de pers vrijelijk moesten bestreden worden. Wat in het debat niet te verwachten was, werden alle stellingen van den heer Macdonald verworpen.

Op voorstel van het bestuur zal nu de heer Macdonald om nog eenig debat uit te lokken, een meer aanvechtbare stelling verdedigen, n.l. De actie van de Telegraaf is in hoofdtrekken in 't belang van het Nederlandsche volk.

Spr. verdedigt in allerlei opzichten en op zeer welsprekende en geestige wijze de actie van de Telegraaf en de aanvallen daarop.

Eenige debaters komen op tegen de eenzijdige actie van de Telegraaf, een enkele van de volgens hem veel beschaafdere actie van „de Toekomst”.

Uit de stemming blijkt, dat men over 't algemeen het nut van de Telegraaf niet inziet.

De vergadering droeg een zeer geanimeerd karakter, waartoe de welsprekendheid van den inleider niet weinig bijdroeg.

DELFTSCHE STUDENTEN-BOND.

Bondsvergadering 10 December 1915.

Nadat de notulen waren voorgelezen ging men over tot het punt ingekomen stukken, waarbij ons vooral trof een schrijven van den heer H. v. d. Veen, waarin hij verzocht de „valsche” voorstelling der feiten, van welk bestaan hij blijkbaar overtuigd was, weg te nemen, door een voor dat doel te benoemen commissie de zaak in quaestie te laten onderzoeken. We zouden zodoende bij de vele bestaande commissies nog eene krijgen, die den naam zou kunnen dragen van: „Commissie tot onderzoek van de reden voor het bedanken van obstructieve bondsleden.”

Eventueel gelieve men de samenstelling dezer urgente commissie ten spoedigste mede te deelen aan de Almanak-redactie!

Het jaarverslag was door den heer Mooy keurig samengesteld, en zeer juist legde hij den inwendigen toestand van onzen bond bloot. Hij spoorde allen en vooral de eerste jaars aan om intensief aan het bondsleven deel te nemen, want dit liet over het algemeen veel te wenschen over.

De begroting door den heer Schermerhorn de bondsvergadering voorgelegd, bleek geen post te bevatten voor de almanak, waarop door den voorzitter der almanak-redactie

gewezen werd. Spreker legde er den nadruk op dat een goede almanak de beste uiting was der D. S. B. naar buiten, en dat daarom desnoods op andere posten bezuinigd moest worden, teneinde de uitgave van een behoorlijke almanak te kunnen verzekeren. Overigens werd de begroting vrijwel in zijn geheel aangenomen.

Contributie 1915-1916 2^e termijn.

Ondergeteekende deelt hierbij mede dat hij na de Kerstvacantie tot 20 Januari iederen Dinsdag- en Vrijdagavond van 8 tot 10 uur zitting zal houden op de sociëteit tot het innen van contributie 1915-1916 2^e termijn.

W. SCHERMERHORN, Penningmeester.

VEREENIGINGSLEVEN.

D. S. E. V.

DIRK COSTER.

Er is net voldoende belangstelling om de cursus over de Nederlandsche Letterkunde, te houden door Dirk Coster, mogelijk te maken.

Om de beteekenis van de cursus nog eens goed te laten uitkomen, laat ik hieronder afdrukken een gedeelte van een artikel uit „de Nieuwe Amsterdammer” 1915, No. 21.

Dirk Coster is wellicht de eenige onder de Nederlandsche critici die men in den zuiveren zin des woords den hartstochtelijke zou kunnen noemen. In den zuiveren, dat wil zeggen, den eenigen waren zin, die door 't veelvuldige misbruik vrijwel verloren ging. Want hartstocht is lage zinnelijkheid noch 't donker geweld der driften, dat zich pathetisch uit, losbrekend in heet-vonkende taal. Hartstocht is tocht of drang van 't hart, men zou kunnen zeggen: idée fixe van het hart. Hij is de ondoofbare helle gloed, die nimmer het hart verlaat, en haar uitstraling is onbewogen, is innerlijkheid, die geen uiterlijk zoekt. Deze onbewogenheid is ook het kenmerk van 't geschreven werk van Dirk Coster: bijna koude, sobere correctheid, de koele en als van veraf sprekende nuance van zijn stijl.

Er is kortelings in onze literatuur een gansche veldtocht tegen den hartstochtelijken Boutens ondernomen opdat men weten zou van Boutens' litterair bedrog; zijn z.g. absolute gevoelloosheid beseffen. En dat Coster de eenige was, die de blinde hartstocht in Boutens ontdekte en die „de stormgordels, die door het leven en de ontwikkeling dier verzen loopen”, *) heeft aangewezen, bewijst, dat hij ook de eenige was die kón ontdekken, wijl alleen de waarachtig hartstochtelijke de hartstocht herkent, die zich steeds onder schroom en ingetogenheid verhuult. En zoo, bijvoorbeeld door een, hem eigen wijze om met bijna nuchtere zaakelijkheid over verheven dingen te spreken, men morgen ook Coster cerebraal en hartstochteloos mocht noemen, het zoude ons niet verwonderen, omdat de uiterlijke bewogenen, ook bij anderen slechts de oppervlakte onderkennen.

In zijn lezingen echter verried Dirk Coster zich meer dan elders. Daar toonde hij, meer dan in zijn ander werk, de hevigheid van den drang die hem beheerscht, het scherpgerichte streven naar een doel, dat door zijn innerlijk bepaald werd, de noodzakelijkheid van zijn streven, dat niet-anders-kunnen, dat het kenmerk van het wezen van den hartstocht is.

Voor vele kunstenaars is de kunst een bezit buiten het leven om, de stille woon in 't woud der eigene gedachten. Niet alzo voor Dirk Coster. Hij is een van die superieure enkelingen, die de kunst vereeren om het leven, als aanleiding, als verleiding hiertoe, als de weg tot de menscheid, tot den vrede, die de vromen eenmaal God noemden. Dit is zijn overtuiging, die hem van anderen onderscheidt, dit is het „levende weten”, dat hem en zijn werken stuwt. Het is ook de kern geweest van zijn betoog over Henr. Roland Holst: vereering voor haar, wier kunst haar strijd en leven en godsdienst is. De kunst buiten het leven, dit ijle bouwsel van aesthetische theorieën heeft hij met een nonchalant, maar krachtig armgebaar reeds op zijn eerste lezing weggevaagd, en het begrip leven-en-kunst vastgesteld in een strijd om liefde en altijd meer liefde. Deze strijd stelde hij niet voor als blijmoedig te voleindigen, integendeel, want hij sprak van „de doem tot strijden, het gedoemd-zijn om God te vinden”, en zijn stem verried in sommige accenten, dat

*) Het geciteerde, zonder nadere bepaling, is aan Dirk Coster ontleend.

dit hemzelf misschien de diepste verschrikking was, verschrikking, die hem niet deed weifelen, omdat geen twijfel zijn innerlijk kan naderen. De pijn van de ziel, die zich bewust is de menscheid niet te kunnen liefhebben, de smart om 't gemis, heeft Dostojevski diep gevoeld en ons geschonken. Doch Dirk Coster is de eerste in ons land die dit diepste zielsprobleem feitelijk en kristalklaar naar voren bracht. Zijn vijfde lezing, waarin hij den absoluten samen, val besproken heeft van de begrippen Liefde en Schoonheid, gaf de kern van zijn litterair program en wellicht van zijn levensbeschouwing, die hij als criticus en moralist begonnen is, en deze lezingen spontaner en wijder dan vroeger heeft weten uit te bouwen.

Kan zulk een man geschikt zijn om publiek te naderen, publiek dat niet komt om overtuigd van het ware heen te gaan, doch om eigen overtuiging als de ware te hooren, dat niet geschokt maar gewiegd wenscht te worden. Het fiasco scheen onvermijdelijk, en de groote verrassing is wel geweest, dat niet alleen dit onafwendbare mislukken uitbleef, maar dat hij het publiek, zonder een enkele concessie zijnerzijds, genaderd heeft als slechts weinige sprekers het vermogen. De ononderbroken aandacht, die hij vond, heeft tot het einde geduurd.

Als zoodanig blijft zijn openingsrede voor dezen cursus, een merkwaardige herinnering voor wie zulk een niet-slagen hebben verwacht. Want deze man, met het uiterlijk van een verlegen knaap, begon rustig te spreken, sprak over het leven, ons leven, het leven van allen dag. Hij sprak over hoop en verlangens, angsten en twijfel, over kinderen en hun verwondering, over „de duivelen die in onze donkere diepten geketend liggen”, en dit alles, zonder het gebied van 't meest gewone leven te verlaten. Dit zou toch een cursus over literatuur zijn? Was hij dit reeds vergeten, nu al, afdwalend verdoemd? En ondanks de blijde aandacht om al dat vertrouwde, teekende zich deze verwondering op veler gezichten af. Zeker dit alles gold hen, maar niet de kunst, waar zij toch buiten stonden. Had men hen niet geleerd de kunst te zien als een te bezichtigen gebouw, waarin men beschroomd zich leiden liet? Waar bleven nu de boeken, de titels, de gewichtige en zware beschouwingen over stijl, techniek, conceptie, al dat zware, waarvoor men gekomen was, om er met eenige opoffering wat van te weten?

Toen plots een wending, een woord schier — en onverwacht had hij zijn toehoorders in 't hart van de literatuur geplaatst. Hij had hun namelijk den spiegel voorgehouden, hij had hun de vraag naar de lippen gedreven: waarom ons zelf te zien, waartoe? — om dan opeens het antwoord de zaal met kracht in te stooten: opdat gij Uzelf herkennen zult, en opdat gij eens en voor altijd weten zoudt, dat ik niet over u, maar over literatuur heb gesproken! Want literatuur is uzelf in 't groot en in 't diep; er is geen figuur in boeken, die niet een „sluimerende mogelijkheid” van uzelf is.” „Buig u over een boek”, riep hij zijn hoorders toe, „en ge buigt u over uzelf!”

De duur van deze inleiding was met minuten te tellen, doch een weten was voor heel het leven geschonken. Zoo vaak was belangstelling vruchteloos en nederig gevraagd voor uitstekende werken van treurig miskende en altijd maar niet gelezen auteurs, en om 't publiek te winnen, had men zich zelfs vernederd, door op diens medelijden te werken. Doch nu was plotseling een bijna vreemde tot hen gekomen en zijn stem was meer eischend dan vragend, eër gebiedend dan onderdanig. Hij smeekte geen lezers af voor de werken; niet de genieën, — zeide hij — klagen om lezers, maar de menschen smachten onbewust naar hun werken, zij hongerden zonder 't woord van de, voor hen levende groote dichters, en moeten zich thans kwalijk verzadigen aan slechte spijs.

Met scherp haat trof hij al wat zich zoo lang tusschen het Nederlandsche volk en de literatuur gesteld had. De predikanten, die den valschen schijn der groote ideeën des levens gaven, en 't woord ontzield hadden tot dorre rethoriek, en ook enkele der Nieuwe Gidsers, „bevrijders die geen bevrijding brachten en voor wie de schim der verjaagde predikanten zoo angstig voor oogen bleef, dat zij liever al het goddelijke uit de gedachte wilden bannen, uit vrees dat zij den valschen schijn niet zouden herkennen en weder inhalen.” Toen schoot de egale stem, die soms in bewondering kinderlijk vloeiend was, in bijtende en schier wreede hoon uit: „Als er morgen hier in Holland een tweede Pascal verschijnt, dan zal hij met de verzuchting ontvangen worden: daar is alweer een dominee!” En misschien heeft hij onbewust met deze woorden een deel van zijn eigen lot voorspeld. Zoo Coster over dit eeuwenlange gemis aan menscheid in onze literatuur sprak, dan was dit slechts, om met vast vrouwen deze boodschap te brengen, dat zij dan eindelijk in Holland is weergekeerd. Zijn uitvoerige schildering van het leven-en-strijden van Henr. Roland Holst, van den strijd van geweten-en-droom in Van Schendel, volgden om dit te bewijzen.

Het feit van een cursus over literatuur in enkele steden is als zoodanig van geen ver strekkende beteekenis. Maar het optreden van Coster heeft hieraan een principieelen zin gegeven, wijl hij begonnen is met een vast doel „de kloof te helpen dempen” **) die in Holland tusschen mensch en kunst bestaat. Of zij te dempen is? Veel kleiner althans kan zij worden en hij is dan de eerste die dit werk dorst te aanvaarden. Hij, de in zichzelf verzouken auteur der Marginalia, die zichzelf op een goeden dag als geboren spreker ontdekte, — is met vaste hand aangevangen, met het blinde vertrouwen, het zichzelf richtende instinct van den hartstochtelijke.

Veel van wat hij sprak zullen zijn toehoorders vergeten, hoezeer ook gebonden bij 't vernemen van zijn woord, maar het is voor het menschelijk vermogen al genoeg, hen één oogenblik „naakt van ziel tot ziel” tegenover de literatuur te hebben geplaatst, een blik te hebben doen werpen in de grootste schoonheid van Henriëtte Roland Holst en hen den gloed te hebben doen voelen van die meer dan aardse liefde, welke hij „Charitas” noemt.

En zulk een moment mag in 't getij der dagelijkschheden schijnbaar vergaan, het is een blijvende herinnering, die zal verrijzen in de uren, als de handen der menschen van hun leegte moede zijn, en de oogen schemeren van het ijdele gewarrel der doellooze dagen. En meer is niet van noode. Want de ware literatuur wil alleen den mensch in zijn meest menschelijke oogenblikken.

DOP BLES.

**) Henr. Roland Holst.

De eerste voordracht zal plaats hebben Vrijdag 7 Jan., 's avonds 8 uur op een nader te bepalen plaats.

De tweede, Dinsdag 18 Januari, en dan geregeld om de veertien dagen.

De cursus omvat ongeveer tien voordrachten, de kosten van deelname zijn bepaald op f 10.—

Belangstellenden kunnen zich bij ondergeteekende alsnog als deelnemer opgeven.

H. G. VAN DER WAALS,
Oranje Plantage 27.

GEDACHTEN EN GEDICHTEN.

Van uitgaan.

Het is een koude natte avond. De tram is te laat en daarom ben ik uit mijn humeur.

Tien minuten heb ik al geduldig staan wachten bij de Kolk, maar nu wordt 't mij te machtig. Ik wandel een eindje op in de richting van de Rotterdamsche poort.

Hè, ik verfoei die kille doordringende motregen; mijn humeur wordt er steeds slechter van. Al verscheidene malen ben ik aan 't uitrekenen geweest hoe laat ik wel in den Haag zal komen. Het is nu kwart over zevenen, hierbij opgeteld vijf en dertig minuten, dat geeft tot resultaat dat ik tien minuten voor achten..... dat is te laat want op lijn één kan ik natuurlijk niet rekenen.

Ik zou de trein kunnen nemen, maar die rijdt natuurlijk juist weg als ik 't perron op stap, trouwens, ik wil nu eenmaal van avond met de tram en niet met de trein en daarmee uit.

Eindelijk zie ik in de verte de twee roode lichten van de locomotief met er onder twee langgerekte lichtvlekken op de natte keien. Tergend langzaam schuiven zij nader; de wind veegt pluimen afgewerkte stoom over de gracht, die door het streepende gasschijnsel der straatlantaarns veranderen in wilde rijen dansende spookgestalten.

Bah! wat poëtisch, niets dan akelige nattigheid is 't. Die stoom maakt de vochtigheidsgraad van de lucht nog groter. Ik reken uit dat dit niet veel is. Tegelijkertijd zakt nog steeds mijn stemming-grad.

Wat een traagheid! Wat een lakoniek geteut. De tram kruipt letterlijk, en dan al door dat bespottelijke bellen. Je moet toch wel met alle zintuig-gebreken behebd zijn wil je dat dreunende, sissende, schel-verlichtte ding niet aan zien komen.

Ik ga voorop staan; om nu nog binnen te gaan zitten is al te veel van mijn humeur geëischt. Niemand schijnt er iets bijzonders in te vinden dat de tram zooveel te laat is.

Ik ben nu in staat te gelooven dat zeker ieder der inzitenden kalm huiswaarts zou keeren, als hem ergens, bij Reineveld bijvoorbeeld, werd meegedeeld dat de tram niet verder reed omdat.... nu ja, om de een of ander onmogelijke rede.

Dadelijk komt de conducteur om zijn geld. Hij schijnt

me niet te vertrouwen; denkt zeker dat ik er in 't Kalverbosch uit zal gaan zonder te betalen. Zeker, daarvoor zou ik een half uur op dat lamme ding hebben staan wachten!

Wat ben ik daar net weer overdreven beleefd geweest. Hoe komt 't toch, vraag ik me af, dat, al ben ik nu nog zoo uit mijn humeur, ik toch zoo voorkomend kon zijn die dame dat deurtje te helpen opendoen. En ik overpeins dat dat dan zeker de invloed is van wat de Duitschers Kultur noemen.

In 't Kalverbosch daalt mijn humeur-meter plotseling nog verscheidene graden, want de tram uit den Haag staat al rustig op de onze te wachten.

Weer maak ik lange berekeningen en kom hiermee tot de conclusie, dat de verloren tijd zeker nooit in te halen is als de vertrekkende tram niet zorgt vóór de Haagsche in 't Kalverbosch te zijn.

Dus mijn humeur wordt nog slechter.

Eindelijk daar gaan we; twee doordringende stooten als we de brug overrijden en daarna rammelen we Haagwaarts.

In Rijswijk wachten.... Ik tel de minuten en krijg 't benauwd. Mij overvalt de lust uit te stappen, maar ik volvoer mijn plan niet omdat ik zeker weet dat ik nauwelijks op den grond behoef te staan om de tram weg te laten rijden. Dus blijf ik staan. Intusschen wordt 't vol; ook voorop. De vraag dringt zich nu aan mij op hoe de Rijswijksche menschen weten dat de tram zooveel minuten te laat is. We staan hier nu al vijf minuten en nog steeds wordt 't voorbalcon beklommen door hijgende menschen. Ik vang een brokstuk van een zin op waar ik „net halen” in meen te hooren.

Jawel, net halen! Wacht maar hoor!

Eindelijk weer een tweetal lichten. De locomotief van de andere tram schuift sissend voorbij de balconopening en langzaam rijdt onze tram weg.

Nog eens stoppen, tien meter verder, we komen er well! Hoe is 't mogelijk vijf minuten te staan wachten op een tram, die tien meter van je af al dien tijd ook heeft staan te wachten. Zielkundig onverklaarbaar.

Weer maak ik een kansrekening. Het resultaat is bedroevend.

Nu is er zeker niets meer dat mij weer in mijn humeur kan brengen.

Bij elke stoot over een rail-lasch schokt mijn stemming omlaag.

Den Haag, lijn één niet te zien. Loopen maar. Ik heb last van de Haagsche slentergang, waardoor ik niet opschiet.

Anders is er niets ter wereld dat me inwendig zoo goed en tevreden stemt als glimmende asfalt-straten met overal lichtvlekken van booglampen en gaslantaarns, maar van avond stemt 't mij slechts grimmiger en ik vervloek die nare kille motregen, waar ik me verbeeld niet tegen te kunnen.

Ik snel voort langs de rails van lijn 1 in de stille hoop dat mij nog een wagen in zal halen. De genoegelijke drukte in 't centrum van de stad brengt mijn humeur-daling eindelijk tot staan.

Lijn 1 haalt me in en ik besluit hem toch nog maar te nemen. Voort te loopen uit een soort wraakzucht tegen alles wat Haagsche tram heet, zou mij niet veel verder brengen. Ik zwiep dus op 't voorbalcon heen en weer tusschen het deurtje en den rug van de bestuurder en tusschen een tweetal natte mensch-kussens.

Het is al tien minuten over achten als ik de nieuwe Princesse-schouwburg binnen stuif, toevallig door de goede deur. Ze zullen wel laat beginnen, troost ik me zelf, dat is „ton.” Met een zwierige zwaai vlieg ik de dik belooperde trap op, die mij volgens mijn vaste overtuiging zal voeren tot de vestiaire. Dit is inderdaad ook waar, maar over de laatste zes meter, die mij hier van scheiden, doe ik volle vijf minuten. Capaciteit van de dikke vestiaire juffrouw: twee hoeden, twee jassen en 3 parapluies per minuut. Ik ga alweer rekenen: voor mij staan zooveel menschen, dit gedeeld door twee geeft zooveel minuten.

Over mijn humeur nu niets meer. De grafische kromme valt buiten 't papier. In de verte ruischen de tonen van een orkestje, gemengd met 't gedruisch van een „zich instellende” zaal.

Plotseling stilte, een mannenstem dringt flauw tot ons, wachtenden, door.

Ik stamp en vloek inwendig (Oh, kultur!) Juffrouw van de vestiaire, mijn woede over U kent geen grenzen. U mag de hemel wel danken dat wij die avond allemaal fatsoenlijke menschen waren. Werkelijk het zou me, na afloop van de voorstelling, zeker niet moeilijk gevallen zijn naar huis terug te keeren in de prachtige bontjas van attaché X., de hooge hoed van wethouder Y. op 't hoofd en de sabel van generaal Z. aan de zij.

Dit nu was bijna 't laatste waaraan ik me die bewuste avond ergerde.

Het laatste feit zal ik liever voorbijgaan, misschien is de stampende programma-verkoopster gedurende 't begin van de voorstelling een goed gehumeurde niet eens opgevallen.

Eindelijk val ik neer op mijn plaats, naast mijn vriend, die hier reeds lang op mij wachtte. Hij begroet mij met de bekende hartelijkheid en van nu af verbetert mijn stemming. En nog meer wonderen geschieden aan mij op deze avond.

Oh! Timbertown-Follies, gij verdreeft mijn sombere stemming.

Dit is één reden waarom ik hier Uw lof wil verkondigen. De andere reden is in 't belang van de weinigen, die tot zoover deze gevoels-uiting doorworsteld hebben.

Hen wil ik op zijn oud-Hollandsche-kermis-achtig toeroepen: „Gaaf dat zien!”

De speciale soort van humor, die wij er te genieten krijgen is voor ons Hollanders iets ongekends. Slechts eens

zag ik iets dergelijks door Hollandsche dilettanten amengesteld; maar deze voorstelling stond bij die der „Follies” ver achter in eenvoud van hulpmiddelen en fijnheid van geest. Zou dit gezelschap niet iets bij kunnen dragen tot de ontwikkeling van deze bepaalde voordrachtskunst hier in ons Holland?

Ik stel me nu reeds voor hoe over eenige jaren studenten- en burgercabaret-gezelschappen elkaar de loef trachten af te steken in 't uitdenken van oorspronkelijke geestigheden.

Wie neemt er hier eens 't initiatief tot de oprichting van een studenten-cabaret?

CHEBA.

(Zie verder Tweede Blad).

ADVERTENTIEN.

Christmas Numbers

The Graphic, f 0.70.

Ill. Sporting and Dramatic News, f 0.70.

The Queen (Ladies Newspaper), f 0.70.

The Tatler, f 0.70.

The Bookman, f 1.75.

Pears Annual en Edmund Dulac's
Picture Book for the French Red
Cross, f 2.10.

Voorhanden bij de TECHNISCHE BOEKHANDEL EN
DRUKKERIJ J. WALTMAN JR., Binnenwatersloot 33.

Hebt U iets op te ruimen

als: GEDRAGEN KLEEDING, SCHOENEN,
RIJWIELEN, enz., enz., zendt Briefkaart aan ²¹⁵¹

Jac. Th. Zonderland, Hoefkade 729, d. Haag

en U ontvangt de hoogste waarde.

G. & H. OUWERLING.

Choorstraat 28, Corpsleverancier,
DELFT. TELEPHOON 249.

Bureaux. Boekenkasten.
Riddertafeltjes. Clubfauteuils.
Kamer-Decoratien enz.

Mr. L. DE ROOY, Advocaat te 's Gravenhage,
Spuistraat 1, Telefoon H 2070, REPETEERT
Staats- en Administratief Recht.

Wegens bijzondere omstandigheden biedt een Student zijn
ruime Zit- en Slaapkamer

op mooi gedeelte der stad Delft gelegen, van f 35,— voor
f 20,— p. m. aan. Brieven franco onder No. 127 aan het
Bureau van dit Blad.

Ter overname gevraagd:

Beknopte handleiding No. 20,
(Wateropvoerwerktuigen.)

Aanbiedingen onder No. 126, Bureau van dit Blad.

Heden ontvangen een nieuwe zending:

Rekenlinialen,

Systeem „Rietz” 28 cM. lang, (Albert
Nestler).

Technische Boekhandel en Drukkerij
J. WALTMAN Jr., Binnenwatersloot 33.

OUDE DELFT 120 - DELFT.

Uitzending van Dinners.

Levering van Schotels.

Dagelijks verkrijgbaar de bekende NASSI GORENG.

Aanbevelend,

Oude Delft 120 :: Chr. F. RÜTER.

Soennecken's Omlegkalender

VOOR 1918

met Hollandschen tekst.

De beste Notitiekalender, voor kantoor en privé
gebruik onmisbaar.

Elk blaadje kan omgelegd worden, zoodat alle
notitiën bewaard kunnen blijven.

Prijs f 2.—.

Reserve Kalenderblokken 67½ cent.

Voorhanden in de Techn. Boekhandel en Drukkerij
J. WALTMAN Jr., Binnenwatersloot 33. - Delft.

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD

van 16 DECEMBER 1915. No. 12.

Nocturne.

„Ja, dat zal nu wel een jaar geleden zijn.”

Zijn stem klonk veraf, gesluierd, en geruischloos hing om ons de stilte van den laten herfstnacht. Een ongevoelde tocht deed de kaarsvlam flikkeren en de schaduw van het zijden kapje ging dwarrelen langs het plafond in rondende cirkels, al kleiner en kleiner, tot de vlam weer stil en recht in de hoogte priemde. Buiten druizelde de regen.

Wij zaten in gemakkelijke stoelen voor het haardvuur en de vlammen puntelden oolijke lichtjes in de geslepen voeten van onze rijnwijnglazen, waar zij laag stonden, met cigarettensbeker en aschbak, op een Moorsch tafeltje, in het bereik van onze trage handen. Wat boeken: „Die Elixiere des Teufels”, Huysman's „La-bas”, een bundeltje gedichten van Verlaine, in rood leeren bandjes, stapelden in een hoek en het tafeltje stond daar, in 't licht van den haard, als een zeer belangrijk iets in de schemerdonkere kamer. Van onder uit een oranje-geel kapje druilde kaarslicht op een deel van den schoorsteenmantel, reflecteerend in veel koude glansjes op een Kopenhaagsch beeldje, éven dof-droef schijnend langs een dikgebuikt vaasje van Chineesch craquelé. Buiten den lichtkring was de kamer vaag van onbestemdheid. Na elken tik flitste van achter zijn ruitje de koperen slinger van de ongeziene staartklok; wat meubelpooten glommen in het halve duister.

Hij was mijn beste vriend geweest. In de jaren dat wij samen studeerden, eerst sporend, later wonend op kamers in het kleine stedeke, met zijn wonderen toren, die hoog en slank de oude huizen overheerscht, had een steeds groeiende vriendschap ons verbonden. Ook zijn vroeg engagement had daarin geen verandering gebracht, wel een weinig tot mijn verwondering. Hij zette zijn stil leven van schoonheid zoekend mensch voort, las veel, musiceerde veel en werkte weinig. Nu een jaar geleden was plots, zonder dat zijn weinige vrienden iets vermoedden, zijn engagement verbroken. Toen ik hem wilde opzoeken bleek hij verreisd, niemand wist waarheen, tot hij twee maanden later terugkeerde uit het stille provinciestedje, waar hij tevergeefs rust in afzondering gezocht had; een weinig bleek, geforceerd gewoon doende, en ieder intiem gesprek ontlopend.

Vanavond was hij, na maanden, als van ouds weer na tafel mee opgelopen, een weinig verlegen en druk pratend in het begin, tenslotte heel gewoon en vertrouwd als vroeger.

Maar boven op mijn kamer was er een beklemming over ons gekomen, die wij beiden vergeefs poogden te verbreken.

„Je bent hier in langen tijd niet geweest,” had ik vrolijk gezegd en hij: „Ja, dat zal nu wel een jaar geleden zijn.”

De stilte hing om ons, eindelijk en ondoordringbaar. Met een moe gebaar liet hij zijn hand zinken en ik zag hoe achter zijn brilleglazen zijn oogen vaag keken naar ongeziene dingen.

„Geloof jij aan geesten?” ging onverwacht zijn stem, koel en kleurloos.

„„Neen!”” lachte ik schel, opgeschrikt uit mijn gesoes, maar tegelijk wist ik heel goed er wel aan te gelooven.

Hij lachte een beetje spottend. „Nou ja, ik bedoel geen wandelende beddelakens op een donkeren zolder, geen dans van geraamten op een kerkhof tusschen twaalf en één. Ik denk meer”, en zijn stem trilde een weinig „aan een tijdelijke materialisatie van de gedachte, met eigenschappen, die je als verstandig mensch alleen aan de stof zou toekennen.”

Ik bleef zwijgen, en na een poos zei hij: „Ik zal je vertellen wat mij overkomen is, een half jaar geleden zoo wat.”

„Ik wilde een eind aan mijn leven maken. Niet in een hartstochtelijke opwelling van smart, niet in opstand tegen wat het leven mij genomen had. Ik zou haast zeggen dat het kwam toen ik berustte. Ik was moe. Om me hing geen duister meer, maar een kille, grijze dag. Ik zag scherp, — en nergens kon ik rusten; en ik was moe. Mijn oogen brandden niet meer van koorts en zagen de visioenen van mijn slaaplooze nachten, mijn oogen zagen de grauwe oneindigheid, en mijn oogen waren moe.” —

Mechanisch tikte hij de asch van zijn cigaret en keek naar de rook, die in blauwe spiraaltjes, sneller en sneller warrelde en in lange slierten door het kaarsenkapje heen zoog, . . .

Het was heel stil, langen tijd. En in mij groeide de angst en tegelijk het uitzinnige verlangen naar die moede stem, die doode stem. Comme la voix d'un mort qui chanterait du fond de sa fosse . . . comme la voix d'un mort . . .

Hij kuchte en vervolgde: „Ik moest door omstandigheden, zelfs als je er mede hebt afgerekend, blijf je nog gebonden aan de samenleving, een paar dagen wachten voor ik mijn plan kon volvoeren. En toen was 't, dat begon te ontbloeien een vreemd verlangen om eens ten minste, vóór het donkere einde, te zwelgen, in een weelde der zinnen, om eenmaal me dronken te drinken aan bloemengeur en kleurenpracht, aan wijn en vrouwschoon, om één maal, voor één enkel uur, in de armen van een vrouw alles en allen te vergeten; en met den dag groeide dat verlangen tot een onduidelbare obsessie.”

„Vindt je dat niet onbegrijpelijk?” zei zijn stem heel dicht bij, en „„neen!”” zei ik.

„Ik kan er me best indenken, ik zelf . . .” „Houd je mond” zei hij hartstochtelijk. „Toch is 't onbegrijpelijk. Van mij, die in ieder zich niet alléén uit liefde geven de laagste prostitutie zag, van mij was 't onbegrijpelijk dat ik dacht te kunnen koopen, dat wat ik verlangde.”

„Ik zal je vertellen hoe tam het affiep, al dwaal ik wat af van mijn geestvertooning.” Hij huiverde en zijn mondhoeken kropen omlaag in bitteren spot.

„Ik streed niet lang tegen mijn verlangen en ging op een avond naar de stad.

O, die misère van dat schaars verlichte stationsplein. Je kent die lange zijde onder de boomen, waar iederen avond die twee vrouwen op en neer wandelen? op en neer, al maar op en neer, ieder op zijn eigen afgebakend jachtgebied.

Ik sprak een vrouw aan, en nóg een, en nóg een. Zij waren verschillend, maar alle knap, met jonge gezichten en goed gekleed. Maar de oogen waren vreeselijk en van alle dezelfde. Ik heb eens proeven op een hond zien doen. Het beest was bewusteloos zeiden ze, maar zijn oogen waren open en al die vrouwen hadden die bewusteloze hondenoogen met de heel groote als in angst verstrakte pupil, die langs je heen keek terwijl ze lieve woordjes tegen je fluissterden. En geen van drieën was genegen om mee te gaan naar mijn kamer, en ik dacht dat het heel zonderling was dat er voor die vrouwen nog iets ergers scheen te zijn dan wat ze kenden, dat er nog iets was waar zij bang voor waren. En ik schrikte terug voor hun kamers, die zij prezen als warm en gezellig, ze wetend pover en burgerlijk en voor die bedden waar velen voor mij gekocht en gekregen hadden. En langzaam en triest zag ik mijn bachantisch zinnenfestijn verworden tot een vuil geknoei.

Diep in de stad, in een stille zijstraat, vond ik een knap jodinetje met bruine oogen, andere oogen; een kind nog, dat ook weer zich verzette tegen meegaan, en trachtte tot een bezoek aan haar kamertje te verlokken. En ziende dat ik weifelde, even, om haar knappe figuurtje, haar beschaafde stem, zei ze, en haar handje kwam vertrouwd rusten op mijn arm: „U zult eens zien, wat een boel ik doen kan in een uur,” zei het met een kinderlijke trots, als ging het om het rijgen van kleurige kraaltjes aan lange snoeren.”

„Ik had moeite,” en zijn stem was schor bij het herdenken, „werkelijk, ik had moeite om het niet uit te schreeuwen van de scherpe fysieke pijn, die me een oogenblik deed duizelen, moe en overspannen als ik was. En toen ik haar frissche gezichtje in mijn handen nam en haar op het voorhoofd kuste stroomden de tranen mij over de wangen. Zij was heel weinig verwonderd over die sentimentaliteit, ook niet toen ik „arm klein kindje” zei en een bankje van tien in haar mofje duwde, maar toen ik wegvluchtte, terug naar het station, had ik direct heel wat straatjongens achter mij aan die genoten van een „dronke meheer” op zoo'n vroeg uur.”

Hij zonk terug in zijn stoel, uitgeput.

De kaars was opgebrand. Door de druipgaatjes leuterde het licht van het vlammetje naar buiten. Het flapte uit, — aan, — uit — en weer aan, en een vieze lucht van kaarsvet en koper kwam hangen in de kamer. Ik wilde opstaan, maar hij had een moe gebaar van maar laten en beiden bestaarden wij het vechten van het stervende vlammetje, dat onder in den kandelaar blauwde, flauw, flauwer, en dan ineens uit was.

Na een tijdje zuchtte hij en vervolgde:

„Ik kwam doodmoe op mijn kamer. Ik was zoo uitgeput dat ik er nauwelijks toe kon komen mijn overjas uit te trekken en de lamp op te steken. Ik ging zitten voor mijn bureau en bladerde in mijn boeken. Dan, ineens, stond ik op en draaide de gaskachel open. Ik nam geen pose aan. Ik kuste niet voor een laatste maal haar portret of haar laatste brief, ik legde geen geopende Heine voor mij neer. Ik doofde de lamp, uit angst voor ontploffingen en zat in de donkerte, geleund in mijn stoel, te wachten op den dood, die komen ging. Achter mij suisden de stemmetjes van het

gas, suïden uit honderden giftige mondjes en ik doezelde weg. — — —

Of ik 't benauwd gekregen heb weet ik niet, ik weet nog vaag dat ik voelde hoe ik met stoel en al kantelde en viel, viel en mij weggedragen voelde en dacht: „goddank, nu is het uit.”

Met een onwillig gebaar wipte hij zijn opgebrande sigaret in het aschbakje en leegde in langen teug zijn glas.

„De volgende morgen werd ik wakker gemaakt door mijn huisjuffrouw, die bij mijn bed stond te huilen en me met vragen overstelpte. Ze had 's morgens de kamer vol gas gevonden, de kachel nog open, mijn bureaustoel op den grond en was vol schrik naar mijn slaapkamer boven gesneld, waar ze mij, die geheel gekleed op bed lag, na veel moeite had wakker gekregen. Zij vertelde, dat ze 's nachts om een uur of een was opgeschrikt door gestommel op de trap, alsof iemand met veel moeite iets zwaars achter zich aan naar boven sleepte en daarbij telkens viel. Zij had gemeend dat ik dronken was, en 't goede menschje was heel verlegen toen zij dat vertelde, „Maar”, zei ze snel, daarna heb ik u, wel langzaam maar toch gewoon, de trap weer af hooren gaan, dus toen wist ik dat dat niet zoo was.” —

's Middags kwam heel onverwacht mijn moeder over. Je weet dat mijn vader in dien tijd min of meer zenuwziek was en nu was hij de vorige dagen zeer onrustig geweest met vlagen van angst, die 't ergste deden vreezen. En den vorigen avond was die onrust zoo zeer toegenomen dat moeder besloten had te waken. Tegen den nacht was hij wat gekalmeerd na de herhaalde belofte dat moeder eens naar mij toe zou gaan om te kijken hoe het met mij ging, want hij zat vooral over mij te tobben in die dagen.

Moeder denkt dat zij ten slotte ingedommeld is en schrikte wakker door een doordringende gil. Mijn vader stond midden in de kamer, met een van angst vertrokken gezicht, gebogen over iets dat hij op den vloer meende te zien. Hij zag en hoorde niets van wat moeder deed om hem te kalmeeren maar droeg en sleepte met ontzettende krachtsinspanning iets onzichtbaar zwaars naar de andere kamer. Toen was hij gewillig naar bed gegaan en in een vasten slaap gevallen, die nog duurde toen moeder vertrok. De dokter had dit een goed teeken gevonden en had gemeend dat goede berichten van mij veel konden uitwerken.”

Hij lachte witjes: „Nu aan goede berichten heb ik het niet laten ontbreken. Moeder was zelfs een weinig verstoord over de zekerheid waarmee ik beweerde dat het ergste nu geleden was en vader wel spoedig beter zou zijn.

Toen ik haar naar den trein bracht vroeg ik terloops om hoe laat alles zich had afgespeeld. Zij wist het niet precies maar meende om een uur of een.” —

Ook de haard was uitgegaan en de donkerte was van alle zijden toegeslopen, mij scheidend van hem nu ook zijn stem zweeg. De klok, niet opgetrokken, had haar rustigen tik gestaakt, en de koude kroop langs mijn beenen naar boven, heel precies langs mijn dijen naar de ruggegraat, waar zij kriebelde tot boven in mijn stijven nek. —

„Je vader is nu beter, hè?” hoorde ik mijn stem zeggen naar waar ik wist dat zijn oogen staarden. „Je vader is nu beter, maar hoe is 't met jou?”

Hij lachte zijn bitter lachje. „Met mij?” zei hij zacht, „ik moet nu wel wachten, maar wachten duurt lang, en ik ben moe, heel moe.” —

Buiten druïzelde de regen.

WISWAMITRA.

TECHNISCHE HOOGESCHOOL.

Mededeelingen

In verband met de examens zal Prof. J. KLOPPER, c. i., in de week van 3 tot 8 Januari 1916 geen colleges geven.

—o—

De Hoogleraar A. F. GIPS zal zijne colleges en oefeningen na de Kerstvacantie weder hervatten.

—o—

De heer B. STEPHAN, w. i., is tot nadere aankondiging verhinderd college te geven.

AGENDA.

DEN HAAG.

- 17 Dec. Geb. v. K. en W. 8 u. Italiaansche Opera.
- 17 Dec. Scala. 8 u. Varité-Voorstelling.
- 17 Dec. Bouwmeester Theater. 8 u. Mijn Bab!! Laatste voorstelling.
- 17 Dec. Theater Verkade. 8 $\frac{1}{4}$ u. De Snob.
- 17 Dec. Princesse Schouwburg. De Duivel in de Vrouw.

ROTTERDAM.

- 17 Dec. Schouwburg. 8 u. Rotterd. Tooneel. Raffles de Gentlemandief.

ADVERTENTIEN.

Voor belangstellenden zijn nog enkele exemplaren van:

Het Boek in 1915,

Letterkundig Jaarboek en Catalogus 1915—'16,

— op aanvraag kosteloos beschikbaar —

bij de TECHNISCHE BOEKHANDEL EN DRUKKERIJ
J. WALTMAN JR., Binnenwatersloot 33, — Delft.

DELFTSCHE

Limonade-Siropen

Sinaasappel- of Oranje-Limonade

75 cts. per flesch; 6 flesschen franco (zending).

NIEUWE LANGENDIJK 50.

Aanbevelend, **W. DE HOOGH.**

Voorhanden in de TECHNISCHE BOEKHANDEL EN
DRUKKERIJ J. WALTMAN JR., Binnenwatersloot 33,

Zakbrievenwegers,

— voor het vestjeszakje. —

Lengte 8 $\frac{1}{2}$ cm. Weegt tot 50 gram.

Prijs f 0,90.

Aankondiging.

HET NEDERLANDSCHE LEGER EN ZIJN MOBILISATIE IN 1914

: door Kapitein J. KOOIMAN, :

met een voorwoord van den Opperbevelhebber van Land- en Zeemacht.

Het boek dat ieders belangstelling in deze dagen vraagt.

De tekst is in rijken vorm bewerkt en is voorzien van honderden platen naar portretten en fotografieën van:

Groepen van officieren van Land- en Zeemacht.

Afbeeldingen van wapens, vuurmonden, munitien, vliegtuigen, en verder alle werktuigen bij ons leger in gebruik.

Momenten uit het leven van de troep- en trainafdeelingen, in Kantonnement, in Bivak, op marsch en in het gevecht.

De Verplegingsdienst — Etappendienst — De Grens- en Kust-bewaking — De Afwachtingsopstelling — Het Spoorwegvervoer — Interneering- en Vluchtelingen-depôts, enz. enz.

Het werk zal verschijnen in 30 afleveringen à f 1.—.

De Eerste aflevering is ter inzage te bekomen bij de

Technische Boekhandel en Drukkerij
J. WALTMAN JR., Binnenwatersl. 33.